

Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30895>

Özet

Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği (SEGMÖ), spor etkinliklerinde görev alan gönüllülerin motivasyon kaynakları ve düzeylerini ölçmek amacıyla 2015 yılında geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, gönüllülerin etkinliklere katılma nedenlerini dört temel alt boyutta incelemektedir. Bu alt boyutlar; Amaçsal, Dayanma, Bağlılıklar ve Kişisel İlgiler olarak belirlenmiştir. Toplam 22 maddeden oluşan SEGMÖ, gönüllülük çalışmalarına yönelik akademik araştırmalara önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gönüllülük, Spor Etkinlikleri, Gönüllü Motivasyon, Psikometrik Ölçek, Ölçek Geliştirme, Likert Tipi Ölçek, Spor Psikolojisi.

Yazarlar

Alper Yıldız, Savaş Yıldırım, Serdar Koçak.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, spor organizasyonlarında aktif olarak görev alan gönüllülerin bu faaliyetlere katılma motivasyonları sistematik ve yapılandırılmış bir şekilde değerlendirilmesidir. Spor etkinliklerinin başarısında kritik rol oynayan gönüllülerin motivasyon profillerinin belirlenmesi, organizasyon yöneticilerine daha etkili gönüllü yönetimi stratejileri geliştirme imkanı sunmaktadır.

Ölçek, özellikle gönüllülerin içsel ve dışsal motivasyon faktörlerini ayırt etmeyi hedefleyerek, gönüllülük deneyiminin kalitesini ve sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik bilimsel verilere ulaşmayı amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, gönüllülerin ihtiyaçlarına yönelik eğitim ve destek programlarının oluşturulmasında temel teşkil edebilir.

Yapı (Konstrukt)

Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği, gönüllü motivasyonunu çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Ölçek, literatürdeki yaygın gönüllülük motivasyonu modellerini temel alarak dört ana faktör etrafında şekillenmiştir. Bu dört faktör, gönüllülerin kişisel tatmin, sosyal bağlantı, görev bilinci ve beceri kullanımı gibi farklı güdülenme alanlarını temsil eder.

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, bireylerin spor etkinliklerinde gönüllü olmayı tercih etmelerini sağlayan itici güçlerdir. Bu yapı, 22 madde aracılığıyla dört alt boyutta ölçülmektedir:

Amaçsal: Etkinliğin genel başarısına katkıda bulunma arzusu ve görev odaklı motivasyonu içerir.

Dayanma: Sosyal ilişkiler kurma, toplulukla bağ kurma ve başarılarla etkileimde bulunma isteği.

Bağılıklar: Bireysel becerilerin etkinliğe katkı sağlaması gerektiği inancı ve sorumluluk duygusu.

Kişisel İlgisi: Bireysel değerleri sürdürme, aile geleneğini devam ettirme veya kişisel gelişim sağlama gibi içsel güdüler.

Geçerlik

Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin yapısal uygunluğunu ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Orijinal çalışmada (Yıldız vd., 2015), ölçeğin kuramsal yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için çeşitli analizler kullanılmıştır. Yapı geçerliğine yönelik olarak genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri uygulanmıştır.

Bu analizler sonucunda, 22 maddenin dört faktör altında toplandı ve bu yapının teorik beklentilerle uyumlu olduğu gösterilmiştir. Madde-toplam korelasyonları ve faktör yükleri, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil etme yeterliliğini destekler niteliktedir. Ölçeğin yapısal geçerliliği, gönüllü motivasyonunun çok boyutlu doğasını yansıttığını kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirlemek için yapılmıştır. Gönüllü Motivasyon Ölçeği'nin iç tutarlılığı, genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Yüksek Cronbach Alfa değerlerinin elde edilmesi, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Orijinal çalışmada (Yıldız vd., 2015) sunulan güvenirlik bulguları, hem toplam ölçek puanı hem de dört alt boyut için kabul edilebilir veya yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin spor etkinlikleri gönüllülerinin motivasyonunu kararlı bir biçimde değerlendirebildiğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü test etmek amacıyla yapılan Faktör Analizi, ölçeğin 4 alt boyuttan (faktörden) oluştuğunu doğrulamıştır. Başlangıçta daha fazla madde ile yola çalışılmış olsa da, analizler sonucunda 22 madde, teorik olarak anlamlı ve istatistiksel açıdan güçlü dört faktöre dağılmıştır.

Bu faktör analizi, ölçeğin **Amaçsal** (6 madde), **Dayanışma** (4 madde), **Bağılıklar** (6 madde) ve **Kişisel İlgisi** (6 madde) olmak üzere toplam 22 maddelik nihai yapıya dönüşmüştür. Her bir faktör, gönüllü motivasyonunun spesifik bir yönünü temsil etmekte ve maddeler ilgili faktör altında yüksek yük değerleri göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Türkçe ölçek)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği

Kullanılabilir Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Spor etkinliklerinde görev alan gönüllüler.

Yaş Grubu: Yetişkin gönüllüler.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri için farklı spor etkinliklerinde görev alan gönüllülerden oluşan bir örneklem kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır. Katılımcılardan her bir madde için önem düzeyini belirtmeleri istenir.

Derecelendirme

Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Bu sistemde, katılımcılar maddelerin kendileri için ne kadar önemli olduğunu 5'li aralıkta işaretlerler:

Hiç Önemli Değil

Az Önemli

Orta Düzeyde Önemli

Önemli

Son Derece Önemli

Ölçek puanlamasında herhangi bir ters madde bulunup bulunmadığına dair kesin bilgi olmamakla birlikte, puanların yüksekliği gönüllü motivasyonunun ilgili alt boyutta yüksek olduğunu göstermektedir. Toplam ölçek puanı, bireyin genel spor gönüllülüğü motivasyon düzeyini yansıtır.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Alper Yıldız

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: yalper@metu.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim)

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için yazar(lar)dan izin alınması önerilir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak sorumlu yazar (Alper Yıldız) ile iletişime kurulması gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[spor-etkinlikleri-gonullu-motivasyon-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Yıldız, A., Yıldırım, S. ve Koçak, S. (2015). Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 26 (3), 105-113.

Makalenin DergiPark üzerindeki bağlantısı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Spor Etkinlikleri Gönüllü Motivasyon Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 4 alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda alt boyutlar ve bu alt boyutları temsil eden örnek maddeler sunulmuştur:

Amaçsal (6 madde): Etkinliğin başarıya ulaşmasına yardımcı olmak istedim.

Dayanma (4 madde): Başka insanlarla ilişkiler geliştirmek istedim.

Bağlılıklar (6 madde): Becerilerime ihtiyaç vardı.

Kişisel İlgisi (6 madde): Bir aile geleneği olan gönüllülüğü devam ettirmek istedim.